

Egy falat banán ajándékba

Romantikus lelkesedésből indult, élethosszig tartó szenvedély lett belőle: dr. Ternák Gábor több mint három és fél évtizede gyógyít Afrikában és a Távol-Keleten is mint a fertőző és trópusi betegségek nemzetközileg elismert szaktekinthelye. Megszállottan küzd azért, hogy magyar orvosok is e helyszíneken, test-

közelből szerezzenek gyakorlatot a legkülönbébb betegségek felismerésében, gyógyításában. Fontos megbízatást kapott az Öböl-háború idején, a cunami után Srí Lankán teljesített szolgálatot. A Pécsi Tudományegyetem Infektológiai, Katasztrófaorvostani és Oxyológiai Intézetének professzora.

Albert Schweitzer életútja és írásai csak megerősítették a fiatal orvosban a vágyat, hogy „igazi gyógyítónak” érezhesse magát, és eljusson olyan szegény országokba, ahol a legnehezebb körülmények dacára is életet menthet. Az első adandó alkalommal, 1975-ben, amikor hazánk ily módon kívánt „baráti segítséget” nyújtani Nigériának, jelentkezett.

– Egy gyermekgyógyász és egy röntgenes szakorvos mellett, a csapat legfiatalabb tagjaként utazhattam ki – meséli Ternák professzor. – Óriási élmény volt! Űzött az ifjonti kalandvágy, és nem tagadom: az itthoninál lényegesen jobb kereseti lehetőség is. A Kafanchan nevű kis faluba helyeztek minket a röntgenes kollégával. Ő fél év múltán hazajött, mert nem tudott dolgozni, a generátorból ugyanis folyton ellopták az olajat, áram nélkül viszont tehetetlen volt. Én három és fél évig maradtam.

– Rögön a mélyvíz...

– A mélynél is mélyebb! De rengeteg betegséggel találkoztam, s a mai napig hasznosítom az ott szerzett tapasztalatokat. Előfordult álomkór, kolera, lepra, ezerféle kígyómarás és Lassa-láz, amit csak pár évvel korábban észleltek először Nigériában. Három hónapon át én voltam az ügyeletes, néha egyetlen éjszaka alatt többször is be kel-

lett mennem a kórházba. Összefolytak éjszakák és nappalok. Nem mondhatnám, hogy kövér gyerek voltam, de az első évben lefogytam tíz kilót. Gyermekek és belgyógyászati problémákkal érkező betegeket láttam el, meg a tuberkulózisosokat. Ez nagyjából száz, ágyban fekvő (meg az ágy mellett, alatt, ahol épp hely volt) beteget jelentett. Innen mentem át délután a járóbeteg-rendelésre, ahol előzőleg egy szakképzett ápoló már megnéz-

te a pácienseket, nekem 30-40-50 megvizsgálandó maradt.

– *Mi a jutalma ott egy orvosnak?*

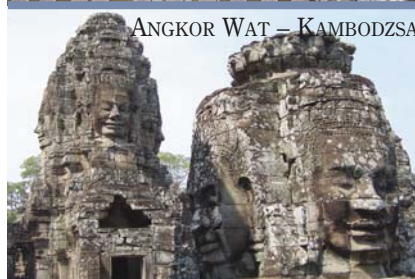
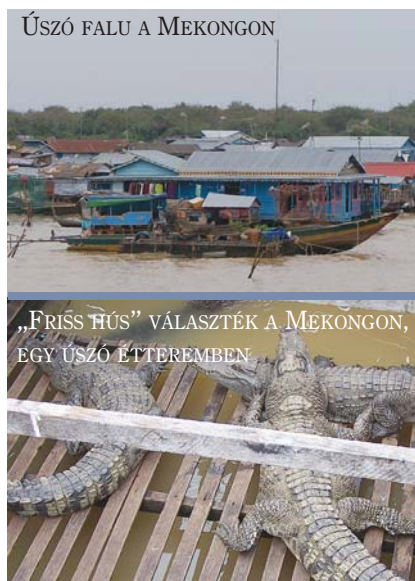
– Az afrikaiak nagyon érzelmes emberek, egyértelműen kimutatják, hogy szeretnek vagy nem. Egy kisgyerek, hálából megengedte, hogy harapjak a banánjából. Volt, aki eljött a lakhelyemre, s az ajtó előtt térdre borulva köszönt meg, hogy meggyógyítottam. Olyan is akadt, aki mocskos fajgyűlölőnek nevezett, és azt üvöltötte: megöl. Látszott, hogy komolyan gondolja, a betegek fogták le. Bedühödött, mert nem akartam fölvenni a kórházba. De hát csak szimulált. A legnagyobb dicséretet a főnővértől kaptam, egy dekorált arcú, férfi nőrsztól. Azt mondta: mióta ott vagyok, csendesebb a kórterem. A halottakat ugyanis hangosan siratta el a család.

– *Milyen volt a gyógyszer-ellátás?*

– Szerény. Első dolgom minden helyszínen, hogy fölmérjem a rendelkezésünkre álló készletet és a vizsgálati lehetőségeket. Ha nincs olyan gyógyszer, ami kellene, sajnos meghal a beteg.

– *Miként tudja ezt lelkileg feldolgozni?*

– Ha magamba roskadok, nem tudom folytatni a munkát. Voltak embert próbáló pillanatok, hisz az éhhalál küszöbén lévőnek hiába adok ételt, már nem segít rajta. Szörnyű

„ÁTKELÉS” AZ EGYENLÍTŐN

volt látni azt a gyermeket, akinek deréktól lefelé lejtött a bőre, mert az anyja nem nézte meg, milyen forró vízbe teszi. És amikor egy baleset után a teherautó platójára zsúfolt emberhalomból kellett éjnek évadján kiválogatni a halottak közül a még ellátandókat...! Persze, a kigyómarás is lehet végzetes.

A fuláni törzs ötven tagja behozott egy gyermeket, akinek orrán-száján dőlt a vér. Elmagyaráztam a felnőtteknek: akkor tudom megmenteni, ha vért ad közülük az, akiével egyezik a vércsoportja. Rövid tanakodás után döntöttek: nem adnak, mondván, ha a gyerek vérében van a mérgeanyag, s az láthatóan távozik a szervezetéből, akkor a mérge is távozik. Ennyit ér ott egy gyermekélet.

– Az Öböl-háborúban mi volt a feladata?

– Biológiai és vegyi fegyverek felismerésére és elhárítására képeztek ki. Úgy értesültünk, készültségben állnak a rakéták. De Szaddám Huszein tudta: ha beveti őket, válaszul neutronbombát kap.

– Valós veszély manapság bármiféle biológiai fegyver?

– Fel kell készülni rá, sok őrült ember cirkál a világban. Ki gondolta volna, hogy akad, aki anthrax- (lépfene-) spórát állít elő, és levélben küldi szét?

– A Sri Lanka-i szökőár pusztítását a saját szemével látta.

– Szörnyű volt, megrázó. Két hetet töltöttem egy nyolcezer fős menekülttáborban, a sziget keleti oldalán, ahol egy kilométernyire zúdult be a víz, s már az első hullámban tízezeren meghaltak.

VÍZHORDÁS A VIKTÓRIA-TÓRÓL

– Ilyen élmények hatására, gondolom, másként látja a világot.

– Az ember élet- és értékszemlélete is alaposan megváltozik. Megtanultam elfogadni azt, hogy az enyémtől eltérő gondolkodásmód is létezik. Hogy ki, mire büszke, s miben látja a jólét megtestesülését, változó. Nekem sosem volt nyaralóm, balatoni vitorlás hajót is csak távról láttam, de a lelki jólétet, békét és nyugalmat megtaláltam, fantasztikus élményekben volt részem, s azt a mozgásteret, ami szakmailag és lelkileg megadatott, igyekeztem kihasználni.

– Magánemberként hová utazna szívesen?

– Legfeljebb a kislányomhoz, Párizsba. Egyébként az otthoni nyugalmat választom: ha olvasok vagy dolgozom a számítógépen, s közben a rádióból komolyzene szól, és ihatok egy teát vagy kortyolhatok egy pohár bort, remekül elvagyok. A 80-as évek közepén nyaraltam utoljára, én olyankor unatkozom. Nem szeretek kizökkenni a napi munkából, belémrögzült az állandó készenlét, s hogy mindig van mit csinálni.

– A következő szakmai útja merre vezet?

– Június közepén visszamegyek Kenyába, az eldoreti oktatókórházba, ahol ez év elején már jártunk egy 19 fős csapattal. Másként rögzül az ismeret, ha a gyakorlatban szerzi azt az orvos, és nem könyvben olvas róla. Ez a tréningprogram ősszel folytatódik, most annak az előkészítése lesz a feladatom.

LEJEGYZTE: CSATÓ ANDREA

Folyjon a bordal!

A pécsi Vivat Bacchus énekegyüttes nagyszabású gálával ünnepli tizedik születésnapját: június 8-án este hétkor a Kodály Központban lépnek föl. Régi dalokat, új szerzeményeket és meglepetés-sztárvendéget egyaránt ígérnek, sőt nemcsak énekelnek a borról, de a nemes nedű legjobb évjaraiból kortyolgathatunk is a koncerten. Az öt énekes ifjú a kulturált borfogyasztás és mulatozás ígését hirdeti és népszerűsíti. Esetenként magyar költők megzenésített boros verseit is előadják, de leginkább saját szerzeményeikkel hangolják jó kedvre a közönséget. Ezeket tartalmazza a magyar borászatok, borrendek és bort kedvelő cégek támogatásával megjelent A négy muskétás (2006), Boriginal (2008) és tavalyi, Dupla Magnum című lemezük is. Repertoárjukban a népi folklóron kívül más stílusirányzat (dzsessz, blues, rock and roll) is fellelhető, szigorúan bordalként! Az elmúlt évtizedben bejárták Európát és a nagyvilágot, öregbítvén a magyar bor jó hírét is. Közreműködtek Ákos „Még közelebb” című albumán, énekeltek Demjén Ferencsel és a V'Moto-Rock zenekarral, Rúzsá Magdival, St. Martinnal és a Bolyki Brothers formációval is.

Kutyasétáltatási rekordkísérlet

A kutyával való leghosszabb gyaloglás világrekordját szeretné felállítani Gianluca Ratta, aki május közepén érkezett Pécsre. A 39 éves sportember és 10 éves, Shira nevű kutyája a pécsi városházán kapott igazolást arról, hogy valóban jártak a baranyai megyeszékhelyen. Az olasz fiatalember tizenegy éve kezdte a gyaloglást, s az eddig megtett 40.950 km távon immár 30 pár lábbelit használt el.